



Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (veliki senat)

z dne 14. junija 2016*

„Pritožba — Ukrepi za ohranjanje virov in prestrukturiranje ribiškega sektorja — Zahteve za povečanje varne tonaže — Razglasitev ničnosti prvotne zavrnitvene odločbe od sodišč Unije — Člen 266 PDEU — Razveljavitev pravne podlage, na kateri temelji navedena zavrnitvena odločba — Pristojnost in pravna podlaga za sprejetje novih sklepov — Razglasitev ničnosti novih zavrnitvenih sklepov od Splošnega sodišča — Načelo pravne varnosti“

V zadevi C-361/14 P,

zaradi pritožbe na podlagi člena 56 Statuta Sodišča Evropske unije, vložene 25. julija 2014,

Evropska komisija, ki jo zastopata A. Bouquet in A. Szmytkowska, agenta, skupaj z B. Dohertyjem, barrister,

pritožnica,

druge stranke v postopku so

Peter McBride, s prebivališčem v Downingsu (Irska),

Hugh McBride, s prebivališčem v Downingsu,

Mullglen Ltd s sedežem v Largyju (Irska),

Cathal Boyle, s prebivališčem v Fiafannonu (Irska),

Thomas Flaherty, s prebivališčem v Kilronanu (Irska),

Ocean Trawlers Ltd s sedežem v Killybegsu (Irska),

Patrick Fitzpatrick, s prebivališčem v Killeanyju (Irska),

Eamon McHugh, s prebivališčem v Killybegsu,

Eugene Hannigan, s prebivališčem v Killybegsu,

Larry Murphy, s prebivališčem v Castletownberu (Irska),

Brendan Gill, s prebivališčem v Liffordu (Irska),

tožeče stranke na prvi stopnji,

* Jezik postopka: angleščina.

ki jih zastopajo N. Travers, SC, D. Barry, solicitor, in E. Barrington, SC,

SODIŠČE (veliki senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik, M. Ilešič, L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadžiev, predsedniki senatov, C. Toader, predsednica senata, D. Šváby in K. Likurgos, predsednika senatov, A. Rosas, A. Borg Barthet (poročevalec), M. Safjan, sodniki, M. Berger, A. Prechal, sodnici, E. Jarašiūnas in C. G. Fernlund, sodnika,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,

sodna tajnica: L. Hewlett, glavna administratorica,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 1. septembra 2015,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 19. januarja 2016

izreka naslednjo

Sodbo

- 1 Evropska komisija s pritožbo predlaga razveljavitev sodbe Splošnega sodišča Evropske unije z dne 13. maja 2014, McBride in drugi/Komisija (od T-458/10 do T-467/10 in T-471/10, neobjavljena, EU:T:2014:249, v nadaljevanju: izpodbijana sodba), s katero je to za nične razglasilo sklepe Komisije z dne 13. julija 2010 C(2010) 4758, C(2010) 4748, C(2010) 4757, C(2010) 4751, C(2010) 4764, C(2010) 4750, C(2010) 4761, C(2010) 4767, C(2010) 4754, C(2010) 4753 in C(2010) 4752 (v nadaljevanju: sporni sklepi), s katerimi so bile zavrnjene zahteve Irske za povečanje ciljev večletnega usmerjevalnega programa IV (v nadaljevanju: VUP IV) zaradi upoštevanja izboljšanja varnosti plovil Petra McBrida in Hughha McBrida, družbe Mullglen Ltd, Cathala Boyla in Thomasa Flahertyja, družbe Ocean Trawlers Ltd, Patricka Fitzpatricka, Eamna McHughha, Eugena Hannigana, Larryja Murphyja in Brendana Gilla (v nadaljevanju: McBride in drugi).

Pravni okvir

- 2 Člen 4(2) Odločbe Sveta 97/413/ES z dne 26. junija 1997 o ciljih in podrobnih pravilih za prestrukturiranje ribiškega sektorja Skupnosti za obdobje od 1. januarja 1997 do 31. decembra 2001, da bi se doseglo trajno ravnovesje med viri in njihovim izkoriščanjem (UL L 175, str. 27), določa:

„V večletnih usmerjevalnih programih, namenjenih državam članicam, povečanje zmogljivosti, ki izhaja izključno iz izboljšanj na področju varnosti, upravičuje glede na posamezni primer enakovredno povečanje ciljev za segmente flote, če ne povečajo ribolovnega navora zadevnih plovil.“
- 3 Člen 10 navedene odločbe glede postopkov za njeno uporabo napotuje na člen 18 Uredbe Sveta (EGS) št. 3760/92 z dne 20. decembra 1992 o vzpostavitvi sistema Skupnosti za ribištvo in ribogojstvo (UL L 389, str. 1), v katerem je določeno posvetovanje z upravljalnim odborom za ribištvo in ribogojstvo.
- 4 Člen 1 Odločbe Sveta 2002/70/ES z dne 28. januarja 2002 o spremembi Odločbe 97/413 (UL L 31, str. 77) določa, da se člen 2(1) Odločbe 97/413 nadomesti s tem besedilom:

„Ribolovni napor vsake države članice je zmanjšan najpozneje do 31. decembra 2002 [...]“

- 5 Člen 4(2) Odločbe 97/413 je bil z Odločbo 2002/70 razveljavljen z učinkom od 1. januarja 2002.
- 6 Točka 3.3 Priloge k Odločbi Komisije 98/125/ES z dne 16. decembra 1997 o odobritvi večletnega usmerjevalnega programa ribiške flote Irske za obdobje od 1. januarja 1997 do 31. decembra 2001 (UL 1998, L 39, str. 41) določa:

„Države članice lahko Komisiji vedno predložijo program varnostnih izboljšav. V skladu z določbami členov 3 in 4 Odločbe 97/413/ES Komisija odloči, ali predvideno povečanje zmogljivosti v takem programu upravičuje ustrezno povečanje ciljev VUP IV.

[...]“

- 7 Člen 6 Uredbe Sveta (ES) št. 2792/1999 z dne 17. decembra 1999 o določitvi podrobnih pravil in sporazumov glede strukturne pomoči Skupnosti v ribiškem sektorju (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 4, zvezek 4, str. 179) določa:

„1. Obnova flote in posodobitev ribiških plovil se urejata v skladu s tem naslovom.

V skladu s postopkom iz člena 23(2) predloži vsaka država članica Komisiji v potrditev stalne sporazume za spremljanje obnove ter posodobitve flote. V okviru teh sporazumov države članice dokažejo, da bo upravljanje vstopov in izstopov iz flote potekalo tako, da zmogljivost ne bo presegala letnih ciljev, določenih v večletnem usmerjevalnem programu, v celoti in po zadevnih segmentih, ali kjer je primerno, da se bo za doseganje teh ciljev ribolovna kapaciteta postopoma zmanjšala.

Ti sporazumi zlasti upoštevajo, da kapacitete, umaknjene z državno pomočjo, ni mogoče nadomestiti, razen kapacitete plovil, ki v celotno dolžino merijo manj kakor 12 metrov, brez ribiških plovil z vlečno mrežo.

2. Države članice lahko predložijo zahtevo po jasno določenem in količinsko opredeljem povečanju kapacitet za ukrepe za izboljšanje varnosti, navigacije na morju, higijene, kakovosti proizvodov in delovnih pogojev, če ti ukrepi ne povzročajo višje stopnje izkoriščanja zadevnih virov.

Komisija tovrstno zahtevo preuči in potrdi v skladu s postopkom iz člena 23(2). Kakršnokoli povečanje kapacitet opravijo države članice na podlagi stalnih sporazumov iz odstavka 1.“

- 8 Navedeni člen 6 je bil s 1. januarjem 2003 razveljavljen s členom 1, točka 6, Uredbe Sveta (ES) št. 2369/2002 z dne 20. decembra 2002 o spremembi Uredbe št. 2792/1999 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 4, zvezek 5, str. 358).

Dejansko stanje

- 9 McBride in drugi so med 1. novembrom in 14. decembrom 2001 pri Department of Communications, Marine & Natural Resources (ministrstvo za komunikacije, pomorstvo in naravne vire, Irska) vložili zahteve za povečanje zmogljivosti njihovih ribiških plovil zaradi izboljšanja varnosti na podlagi člena 4(2) Odločbe 97/413.
- 10 Na podlagi teh posameznih zahtev je ministrstvo za komunikacije, pomorstvo in naravne vire Komisiji z dopisom z dne 14. decembra 2001 na podlagi člena 4(2) Odločbe 97/413 predlagalo povečanje zmogljivosti irske flote za večnamenski segment za 1.304 tone bruto in pelagični segment za 5.335 ton bruto (v nadaljevanju: prvotna zahteva).

- 11 Komisija je 4. aprila 2003 sprejela Odločbo 2003/245/ES o zahtevah, ki jih je prejela za povečanje ciljev VUP IV zaradi izboljšav glede varnosti, pomorske navigacije, higiene, kakovosti proizvodov in delovnih pogojev za plovila, katerih skupna dolžina znaša več kot 12 metrov (UL L 90, str. 48, v nadaljevanju: prvotna odločba). Plovila McBrida in ostalih so bila navedena v prilogi II k tej odločbi, v kateri so v skladu s členom 2, drugi odstavek, te odločbe navedene zahteve, ki jih je Komisija zavrnila.
- 12 Prvotna odločba je temeljila na členu 4 Odločbe 97/413 in členu 6 Uredbe št. 2792/1999.
- 13 Zoper prvotno odločbo je bilo vloženih več ničnostnih tožb, v okviru katerih je bila izdana sodba z dne 13. junija 2006, Boyle in drugi/Komisija (od T-218/03 do T-240/03, EU:T:2006:159), s katero je Splošno sodišče prvotno odločbo razglasilo za nično v delu, v katerem je veljala za plovila P. McBrida in H. McBrida, družbe Mullglen, C. Boyla, P. Fitzpatricka, E. McHugha, E. Hannigana in B. Gilla. Menilo je, da je Komisija sprejela merila, ki jih veljavni predpisi ne določajo, ter prekoračila svoje pristojnosti. Lastniki zadevnih plovil so z dopisom z dne 14. junija 2006 Komisiji predlagali, naj v skladu z merili, navedenimi v tej sodbi, sprejme nov sklep.
- 14 Zoper sodbo z dne 13. junija 2006 Boyle in drugi/Komisija (od T-218/03 do T-240/03, EU:T:2006:159) je bila vložena pritožba, v okviru katere je bila izdana sodba z dne 17. aprila 2008, Flaherty in drugi/Komisija (C-373/06 P, C-379/06 P in C-382/06 P, EU:C:2008:230), s katero je Sodišče na podlagi enakih razlogov kot v navedeni sodbi razglasilo za nično prvotno odločbo v delu, v katerem se je nanašala na plovila T. Flahertyja, družbe Ocean Trawlers in L. Murphyja.
- 15 Zastopnik McBrida in drugih je z elektronsko pošto z dne 25. aprila 2008 Komisijo vprašal, katere ukrepe je sprejela za izvršitev sodbe z dne 13. junija 2006, Boyle in drugi/Komisija (od T-218/03 do T-240/03, EU:T:2006:159).
- 16 Po zahtevah McBrida in drugih je bilo izmenjane več korespondence med Irsko in Komisijo. Zadnja je med drugim Irsko zaprosila za dodatne informacije v zvezi s tehničnimi značilnostmi zadevnih plovil.
- 17 Komisija je s spornimi sklepi ponovno zavrnila prvotno zahtevo glede plovil McBrida in ostalih. Ugotovila je, da:
 - če bi v zvezi s plovili P. McBrida, H. McBrida, P. Fitzpatricka in E. Hannigana več manjših plovil nadomestilo novo plovilo, to ne bi pomenilo povečanje skupne zmogljivosti irske flote za večnamenski segment, zato se člen 4(2) Odločbe 97/413 ne uporablja;
 - glede plovil družbe Mullglen, C. Boyla, T. Flahertyja, družbe Ocean Trawlers, E. McHugha in L. Murphyja povečanje tonaže novih plovil ni izključno posledica varnostnih izboljšav in da je to privedlo do povečanja ribolovnega napora, in
 - glede plovila B. Gilla povečanje tonaže, ki izhaja iz podaljšanja plovila, ni izključno posledica varnostnih izboljšav in da je to privedlo do povečanja ribolovnega napora.
- 18 Komisija je v spornih sklepih navedla tudi, da zanje ne obstaja več posebna pravna podlaga, saj je bil člen 4(2) Odločbe 97/413 razveljavljen s členom 1, točka 3, Odločbe 2002/70 in ni bil nadomeščen z enakovredno določbo. Zato je navedla, da je zavezana sprejeti *ad hoc* sklep, v katerem se uporabijo vsebinska pravila, ki so veljala ob prvotni zahtevi.

Postopek pred Splošnim sodiščem in izpodbijana sodba

- 19 McBride in drugi so 27. in 28. novembra 2010 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložili tožbe za razglasitev ničnosti spornih sklepov.

- 20 McBride in drugi so v podporo svojih tožb navedli šest tožbenih razlogov, ki se nanašajo na neobstoje pravne podlage, bistveno kršitev postopka, napačno razlago člena 4(2) Odločbe 97/413, očitno napako pri uporabi te določbe, kršitev načela dobrega upravljanja in kršitev načela enakega obravnavanja.
- 21 Splošno sodišče je z izpodbijano sodbo razsodilo, da Komisija ni imela pristojnosti za sprejetje spornih sklepov, in sprejelo prvi tožbeni razlog, ki se je nanašal na vprašanje neobstoja pristojnosti te institucije. Nato je sporne sklepe razglasilo za nične, ne da bi preizkusilo ostale tožbene razloge.

Predlogi strank

- 22 Komisija s pritožbo Sodišču predlaga, naj:
- izpodbijano sodbo razveljavi;
 - zavrne ničnostno tožbo, vsekakor pa prvi tožbeni razlog;
 - podredno, zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču, in
 - McBridu in drugim naloži plačilo stroškov pritožbenega postopka in postopka pred Splošnim sodiščem.
- 23 McBride in drugi Sodišču predlagajo, naj:
- pritožbo zavrne;
 - Komisiji naloži plačilo stroškov;
 - podredno, izpodbijano sodbo razveljavi, ničnostnim zahtevkom ugodi, zlasti naj sprejme prvi in drugi tožbeni razlog, ki sta navedena v utemeljitev teh zahtevkov, in sporne sklepe razglasi za nične, ter, še bolj podredno, izpodbijano sodbo razveljavi in zadevo vrne v razsojanje Splošnemu sodišču ter Komisiji naloži plačilo stroškov pritožbenega postopka in postopka pred Splošnim sodiščem.

Pritožba

- 24 Komisija v utemeljitev pritožbe navaja dva pritožbena razloga, prvi se nanaša na to, da je Splošno sodišče napačno razlagalo in uporabilo člen 266 PDEU v povezavi z načelom prenosa pristojnosti, navedenim v členu 5(1) in (2) PEU in členu 13(2) PEU, ter načelom pravne varnosti, drugi pa na pomanjkljivo obrazložitev izpodbijane sodbe.

Prvi pritožbeni razlog

Trditve strank

- 25 Prvič, Komisija ob sklicevanju na točko 27 sodbe z dne 26. aprila 1988, Asteris in drugi/Komisija (97/86, 99/86, 193/86 in 215/86, EU:C:1988:199), opozarja, da je s členom 266 PDEU zadevni instituciji naloženo v celoti izvršiti sodbo, s katero je eden od njenih aktov razglašen za ničen, tako da mora upoštevati izrek te sodbe ter tudi njeno obrazložitev, v kateri so natančni razlogi nezakonnosti, ugotovljene v tem izreku.

- 26 Navaja, da je treba to obveznost v skladu s tem, kar je Sodišče razsodilo v sodbi z dne 26. aprila 1988, Asteris in drugi/Komisija (97/86, 99/86, 193/86 in 215/86, EU:C:1988:199), med drugim pretehtati ob upoštevanju načela pravne varnosti. Splošno sodišče naj bi se v točkah 43 in 44 izpodbijane sodbe nepravilno osredotočilo le na načelo prenosa pristojnosti.
- 27 Komisija trdi tudi, da je člen 266 PDEU enakovreden načelu prenosa pristojnosti, navedenemu v členu 5(1) in (2) PEU in členu 13(2) PEU. Ker so te določbe na isti ravni v hierarhiji pravnih pravil, naj bi Splošno sodišče nepravilno uporabilo pravo s tem, da je potrdilo prevlado načela prenosa pristojnosti nad obveznostjo iz člena 266 PDEU.
- 28 Drugič, Komisija trdi, da obveznosti, ki jo ima na podlagi člena 266 PDEU – kar je v tem primeru sprejeti odločitev v zvezi z zahtevami o plovilih McBrida in drugih po sodbah z dne 13. junija 2006, Boyle in drugi/Komisija (od T-218/03 do T-240/03, EU:T:2006:159), in z dne 17. aprila 2008, Flaherty in drugi/Komisija (C-373/06 P, C-379/06 P in C-382/06 P, EU:C:2008:230) – ni mogoče ignorirati z obrazložitvijo, da je zakonodajalec Unije razveljavil postopkovno določbo, s katero je bilo opredeljeno, kako mora institucija ravnati. Uporabiti je torej morala sodno prakso, ki izhaja iz sodb z dne 25. oktobra 2007, SP in drugi/Komisija (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 in T-98/03, EU:T:2007:317), in z dne 29. marca 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Komisija in Komisija/ArcelorMittal Luxembourg in drugi (C-201/09 P in C-216/09 P, EU:C:2011:190) v zvezi s prenehanjem veljavnosti Pogodbe ESPJ, v skladu s katero je mogoče, če pravna podlaga preneha veljati, materialnopravna pravila, ki jih ta zajema, še vedno uporabiti skupaj s postopkovnimi pravili, ki veljajo ob datumu zadevnega akta.
- 29 Komisija priznava, da člen 266 PDEU ne „vzpostavlja ponovno“ pravne podlage, ki je prenehala veljati. Vendar dodaja, da navedena sodna praksa nakazuje na to, da pravo Unije dopušča tako razlago pravne podlage, da jo je po njeni razveljavitvi še mogoče omejeno uporabiti. Pojasnjuje, da ta sodna praksa temelji zlasti na načelih kontinuitete pravnega reda in pravne varnosti. Komisija naj bi zato imela zaradi člena 4(2) Odločbe 97/413 še naprej pristojnost vsebinsko odločiti o prvotni zahtevi. Kar pa zadeva postopek, zaradi dejstva, da ta določba ni več veljavna, bi Komisija morala uporabiti *ad hoc* postopek brez posvetovanja z upravljalnim odborom za ribištvo in ribogojstvo, kar je v nasprotju s tem, kar je določala Odločba 97/413.
- 30 Tretjič, Komisija Splošnemu sodišču očita, da je sprejelo preveč restriktivno razlago načela pravne varnosti in da ni priznalo, da je pravna podlaga lahko implicitna. Splošno sodišče naj bi v točki 26 izpodbijane sodbe v bistvu poudarilo nujnost navedbe pravne podlage nekega akta, zanemarilo pa naj bi druge posledice načela pravne varnosti ob upoštevanju sodbe z dne 29. marca 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Komisija in Komisija/ArcelorMittal Luxembourg in drugi (C-201/09 P in C-216/09 P, EU:C:2011:190).
- 31 Poleg tega je Splošno sodišče v točki 27 izpodbijane sodbe – ob sklicevanju na sodno prakso, ki izhaja iz sodb z dne 25. oktobra 2007, SP in drugi/Komisija (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 in T-98/03, EU:T:2007:317), in z dne 29. marca 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Komisija in Komisija/ArcelorMittal Luxembourg in drugi (C-201/09 P in C-216/09 P, EU:C:2011:190) – v bistvu menilo, da mora biti pravna podlaga nekega akta na dan njegovega sprejetja veljavna, vendar naj bi bilo to sklicevanje pomanjkljivo. Splošno sodišče naj ne bi omenilo, da bi bilo mogoče na podlagi te sodne prakse uporabiti pravno podlago glede vsebine, tudi če ne velja več. Obstoj te možnosti naj bi podpirala razlagalna pravila v zvezi z načelom učinkovitosti prava Unije. Tako naj bi bil v tem primeru člen 4(2) Odločbe 97/413 še vedno na voljo kot implicitna pravna podlaga za izvršitev sodb z dne 13. junija 2006, Boyle in drugi/Komisija (od T-218/03 do T-240/03, EU:T:2006:159), in z dne 17. aprila 2008, Flaherty in drugi/Komisija (C-373/06 P, C-379/06 P in C-382/06 P, EU:C:2008:230).
- 32 Četrtoč, Komisija navaja, da je Splošno sodišče z napačno razlago člena 266 PDEU posredno poseglo v učinkovitost ničnostne tožbe iz člena 263 PDEU, saj je z izpodbijano sodbo nastala praznina v pravnih sredstvih, ki jih imajo McBride in drugi na voljo.

- 33 Petič, Komisija navaja, da se z izpodbijano sodbo posega tudi v načelo pravne varnosti. Splošno sodišče naj bi pri upravljavcih plovil, za katere je bila prvotna odločba veljavna, najprej vzbudilo dvom o njeni veljavnosti s tem, da je v točki 35 izpodbijane sodbe menilo, da Komisija po 1. januarju 2003 ni imela pravne podlage za odločitev o prvotni zahtevi ali o zahtevah, vloženi po sodbah z dne 13. junija 2006, Boyle in drugi/Komisija (od T-218/03 do T-240/03, EU:T:2006:159), in z dne 17. aprila 2008, Flaherty in drugi/Komisija (C-373/06 P, C-379/06 P in C-382/06 P, EU:C:2008:230). Nato naj bi bila z izpodbijano sodbo ustvarjena tudi pravna negotovost glede sklepa, sprejetega leta 2010, ki je bil ugoden za nekega lastnika plovila, saj je iz navedene sodbe implicitno razvidno, da leta 2010 pravna podlaga za sprejetje tega sklepa ni obstajala.
- 34 McBride in drugi predlagajo zavrnitev prvega pritožbenega razloga.

Presoja Sodišča

- 35 Prvič, glede trditev Komisije, ki se nanašajo na njeno obveznost na podlagi člena 266 PDEU, je treba spomniti, da mora institucija, katere akt je bil razglašen za ničn, na podlagi tega člena sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodbe, s katero je bil ta akt razglašen za ničn. Sodišče je v zvezi s tem razsodilo, da mora zadevna institucija, da bi se ravnala po taki sodbi in jo v celoti izvršila, upoštevati ne le izrek te sodbe, temveč tudi njeno obrazložitev, ki je privedla do izreka in ki pomeni zanj potrebno podlago v tem smislu, da je nujna za ugotovitev natančnega pomena tega, kar je bilo razsojeno v izreku (sodba z dne 26. aprila 1988, Asteris in drugi/Komisija, 97/86, 99/86, 193/86 in 215/86, EU:C:1988:199, točka 27).
- 36 Preden institucija, katere akt je bil razglašen za ničn, sprejme take ukrepe, pa se postavi vprašanje o pristojnosti te institucije, saj lahko institucije Unije delujejo le v mejah prenesenih pristojnosti, kot je pravilno spomnilo Splošno sodišče v točkah od 23 do 25 izpodbijane sodbe.
- 37 Ker sta bila Odločba 97/413 in člen 6 Uredbe št. 2792/1999, ki sta Komisijo pooblašala za preizkus zahtev o povečanju varne tonaže in odločitev o teh, razveljavljena in ker ni bila Komisija z nobeno določbo, niti prehodno, pooblašena za sprejetje novih sklepov, v pravnem redu Unije ni več obstajala ustrezna pravna podlaga, ki bi Komisiji omogočala sprejetje spornih sklepov.
- 38 Poleg tega obveznost ravnanja, ki izhaja iz člena 266 PDEU – kot je pravilno razsodilo Splošno sodišče v točki 44 izpodbijane sodbe – ni vir pristojnosti za Komisijo in ji ne omogoča, da se opre na pravno podlago, ki je bila medtem razveljavljena.
- 39 Komisija tudi ne more učinkovito uveljaviti sodne prakse, ki izhaja iz sodbe z dne 26. aprila 1988, Asteris in drugi/Komisija (97/86, 99/86, 193/86 in 215/86, EU:C:1988:199), ko zatrjuje, da je Sodišče to, kar je trenutno člen 266 PDEU, razlagalo široko in da je obveznost ravnanja Komisije na podlagi tega člena tehtalo ob upoštevanju načela pravne varnosti. Res je sicer, da je Sodišče v tej sodbi namreč menilo, da mora Komisija po sodbi o ničnosti zadevne uredbe ne le sprejeti novo uredbo, s katero je popravljena ugotovljena nezakonnost, temveč tudi to nezakonnost odpraviti za prihodnost, vendar ni odločilo o obstoju pravne podlage, ki Komisijo pooblašča za ravnanje, s katerim spremeni zadevno uredbo za prihodnost.
- 40 Drugič, glede trditev Komisije, ki se nanašajo na uporabo sodne prakse, ki izhaja iz sodb z dne 25. oktobra 2007, SP in drugi/Komisija (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 in T-98/03, EU:T:2007:317), in z dne 29. marca 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Komisija in Komisija/ArcelorMittal Luxembourg in drugi (C-201/09 P in C-216/09 P, EU:C:2011:190), iz te sodne prakse izhaja, da je treba zaradi spoštovanja načel, ki urejajo časovno uporabo prava, in zahtev glede načel pravne varnosti in zaupanja v pravo sicer uporabiti materialnopravna pravila, ki veljajo na datum zadevnega dejanskega stanja, tudi če ta pravila na datum, ko je institucija sprejela akt, ne veljajo več,

vendar pa mora določba, ki je pravna podlaga akta in s katero je institucija Unije pooblaščen za sprejetje zadevnega akta, veljati na datum sprejetja tega akta. Tudi postopek sprejetja tega akta mora biti v skladu s pravili, ki veljajo na datum tega sprejetja.

- 41 Prvič, Komisija v obravnavanem primeru z navedeno sodno prakso ne more učinkovito utemeljiti svoje teze.
- 42 Čeprav je bilo namreč mogoče člen 4(2) Odločbe 97/413, ki je bil na datum vložitve prvotne zahteve veljaven, za to zahtevo, čeprav je bil razveljavljen s 1. januarjem 2002, še vedno uporabiti kot materialnopravno pravilo, ki določa merila za dopustnost povečanja zmogljivosti ribiškega plovila, pa na datum sprejetja spornih sklepov ni obstajala nobena veljavna določba, s katero bi bila Komisiji dodeljena pravna podlaga za to sprejetje. Člen 6(2) Uredbe št. 2792/1999, ki je ob vložitvi prvotne zahteve vključeval pravno podlago, s katero je bila Komisija pooblaščen za odločitev o taki zahtevi, je bil namreč s 1. januarjem 2003 razveljavljen in ga ni nadomestila podobna ali prehodna določba, s katero bi bila Komisiji taka pravna podlaga dodeljena.
- 43 Poleg tega je Komisija glede na to, da postopkovna pravila o uporabi Odločbe 97/413 iz njenega člena 10 ter člena 6 Uredbe št. 2792/1999 niso več veljala na datum sprejetja spornih sklepov, uporabila *ad hoc* postopek, za katerega ni bilo podlage v nobeni določbi, ki je veljala na ta datum.
- 44 Drugič, ugotoviti je treba, da trditve Komisije, ki se nanašajo na uporabo sodne prakse, ki izhaja iz sodb z dne 25. oktobra 2007, SP in drugi/Komisija (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 in T-98/03, EU:T:2007:317), in z dne 29. marca 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Komisija in Komisija/ArcelorMittal Luxembourg in drugi (C-201/09 P in C-216/09 P, EU:C:2011:190), temeljijo na napačnem razumevanju te sodne prakse.
- 45 Navedena sodna praksa namreč omogoča – kot je bilo navedeno v točki 40 te sodbe – da se po postopkovnih pravilih, ki veljajo na datum, ko je zadevni akt sprejet, uporabijo materialnopravna pravila, ki so veljala na datum dejanskega stanja obravnavanega primera, če je pravna podlaga, s katero je institucija pooblaščen za ravnanje, v veljavi na dan sprejetja zadevnega akta. Te iste sodne prakse pa ni mogoče razlagati tako – kot je v bistvu navedla generalna pravobranilka v točki 92 sklepnih predlogov – da je z uporabo splošnih načel prava Unije Komisiji omogočeno, da uporabi pravno podlago, ki ne velja več, da bi imela po tem, ko je sodišče Unije prvotno odločbo razglasilo za nično, pooblastilo za uporabo materialnopravnega pravila, v tem primeru člena 4(2) Odločbe 97/413, na katerem bi odločitev o prvotni zahtevi temeljila.
- 46 Tretjič, Komisija Splošnemu sodišču ne more očitati, da ni priznalo, da je pravna podlaga lahko implicitna.
- 47 Splošno sodišče je namreč ob sklicevanju na sodbi z dne 26. marca 1987, Komisija/Svet (45/86, EU:C:1987:163) in z dne 1. oktobra 2009, Komisija/Svet (C-370/07, EU:C:2009:590), v točki 26 izpodbijane sodbe pravilno navedlo, da mora zavezujoča narava vsakega akta, katerega namen je imeti pravni učinek, zaradi pravne varnosti izvirati iz določbe prava Unije, ki mora biti izrecno navedena kot pravna podlaga in določa pravno obliko akta.
- 48 Res je sicer, da opustitev sklicevanja na natančno določbo Pogodbe ne more pomeniti bistvene kršitve, če se lahko pravna podlaga nekega akta določi na podlagi njegovih drugih elementov, vendar je tako izrecno sklicevanje nujno, če bi bili sicer zainteresirane osebe in sodišče Unije negotovi glede natančne pravne podlage (sodbi z dne 26. marca 1987, Komisija/Svet, 45/86, EU:C:1987:163, točka 9, in z dne 1. oktobra 2009, Komisija/Svet, C-370/07, EU:C:2009:590, točka 56).
- 49 V obravnavanem primeru, kot je Splošno sodišče navedlo v točki 36 izpodbijane sodbe, pravna podlaga za sporne sklepe, sprejete 13. julija 2010, ni več obstajala. Splošnemu sodišču torej ni mogoče očitati, da je načelo pravne varnosti v zvezi s tem razlagalo restriktivno.

- 50 Poleg tega načelo učinkovitosti prava Unije v nasprotju s trditvami Komisije ne more voditi do tega, da je treba zaradi izvršitve njenih obveznosti v skladu s členom 266 PDEU člen 4(2) Odločbe 97/413 šteti za implicitno pravno podlago, na podlagi katere bi bila Komisija pooblaščenca za odločanje o prvotni zahtevi.
- 51 Četrtrič, glede trditve Komisije, da je z izpodbijano sodbo nastala praznina v pravnih sredstvih, ki jih imajo McBride in drugi na voljo, je treba poudariti, da ti ohranijo možnost, da ob sklicevanju na nezakonnost prvotne odločbe vložijo odškodninsko tožbo zoper Unijo.
- 52 Iz besedila člena 266 PDEU je sicer razvidno, da mora institucija, katere akt je bil razglašen za ničn, sprejeti ukrepe, potrebne za izvršitev sodb sodišč Unije, vendar v tej določbi ni natančno določena narava ukrepov, ki jih mora ta institucija sprejeti za tako izvršitev.
- 53 Kot generalna pravobranilka v točkah 70 in 98 sklepnih predlogov, mora zadevna institucija zato opredeliti te ukrepe.
- 54 Zato je treba četrto trditev zavrni.
- 55 Petič, glede trditve Komisije, da izpodbijana sodba posega v načelo pravne varnosti, je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso sklep, ki ga naslovnik ni izpodbijal v rokih, določenih v členu 263 PDEU, postane zanj pravnomočen (glej v tem smislu zlasti sodbi z dne 17. novembra 1965, Collotti/Sodišče, 20/65, EU:C:1965:115, in z dne 9. marca 1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, EU:C:1994:90, točka 13).
- 56 Načelo pravne varnosti, na katerem temelji ta sodna praksa, torej nalaga, da na veljavnost prvotne odločbe ali sklepov, ki jih je Komisija sprejela leta 2010 in ki so bili ugodni za upravljavce plovil oziroma so postali pravnomočni, ne vpliva izpodbijana sodba, ki se nanaša le na sporne sklepe, ki so bili predmet ničnostne tožbe.
- 57 Iz navedenega sledi, da je treba prvi pritožbeni razlog zavrni.

Drugi pritožbeni razlog

Trditve strank

- 58 Prvič, Komisija Splošnemu sodišču očita, da je kršilo obveznost obrazložitve, ker je izkrivilo njene pravne trditve, ki mu jih je predložila, in s tem nanje ni odgovorilo. V zvezi s tem naj bi jasno navedla, da ne more uporabiti postopkov iz Odločbe 97/413, zaradi česar je morala uporabiti *ad hoc* postopek, in da je v skladu s sodno prakso, ki izhaja iz sodb z dne 5. oktobra 2007, SP in drugi/Komisija (T-27/03, T-46/03, T-58/03, T-79/03, T-80/03, T-97/03 in T-98/03, EU:T:2007:317) ter z dne 29. marca 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Komisija in Komisija/ArcelorMittal Luxembourg in drugi (C-402/09 P in C-415/09 P, EU:C:2011:190), ohranila pooblastilo za uporabo te odločbe glede vsebine. Ta trditev o razlikovanju med postopkovnimi in materialnopravnimi pravili naj v izpodbijani sodbi ne bi bila pravilno izražena, v točkah od 37 do 44 navedene sodbe pa naj bi bil naveden odgovor na trditve McBrida in drugih, ne pa na trditve Komisije.
- 59 Drugič, Komisija trdi, da v izpodbijani sodbi ni obravnavano vprašanje dopustnosti, ki se je postavilo v zadevi Gill/Komisija (T-471/10). Navaja, da je v tej zadevi tožeča stranka ničnostno tožbo zaradi tehničnih težav s telefaksom vložila eno uro in 21 minut po izteku roka. Čeprav Splošno sodišče ni dolžno obravnavati vsakega pravnega vprašanja, ki mu je postavljeno, bi moralo to vprašanje dopustnosti iz navedene zadeve vseeno izrecno obravnavati.
- 60 McBride in drugi predlagajo zavrnitev drugega pritožbenega razloga.

Presoja Sodišča

- 61 Prvič, glede trditve Komisije, ki se nanaša na to, da je Splošno sodišče kršilo obveznost obrazložitve, je treba spomniti, da v skladu z ustaljeno sodno prakso Splošno sodišče z obveznostjo, da obrazloži sodbe, ki jo ima v skladu s členoma 36 in 53, prvi odstavek, Statuta Sodišča Evropske unije, ni zavezano k obrazložitvi, ki bi izčrpno in eni za drugo sledila vsem trditvam strank v sporu. Obrazložitev je torej lahko implicitna, če zadevnim osebam omogoča, da se seznanijo z razlogi, iz katerih so bili zadevni ukrepi sprejeti, Sodišču pa, da ima na voljo dovolj elementov za izvršitev sodnega nadzora (sodba z dne 29. marca 2011, ArcelorMittal Luxembourg/Komisija in Komisija/ArcelorMittal Luxembourg in drugi, C-201/09 P in C-216/09 P, EU:C:2011:190, točka 78 ter navedena sodna praksa).
- 62 Najprej je treba ugotoviti, da je Komisija s to trditvijo v bistvu ponovila trditev, ki jo je že predložila v utemeljitev prvega pritožbenega razloga.
- 63 Nato, čeprav je res, da so bile trditve Komisije v izpodbijani sodbi na kratko preučene, še vedno velja, da je razlogovanje Splošnega sodišča jasno in tako, da Komisiji omogoča seznanitev z razlogi, iz katerih so bili sporni sklepi razglašeni za nične, in vložitev pritožbe, o čemer pričajo številne trditve, ki jih je Komisija oblikovala v okviru prvega pritožbenega razloga, in da ima Sodišče na voljo dovolj elementov za izvršitev sodnega nadzora.
- 64 Iz tega sledi, da izpodbijana sodba ni bila pomanjkljivo obrazložena.
- 65 Drugič, glede trditve Komisije, da v izpodbijani sodbi ni obravnavano vprašanje dopustnosti, je treba navesti, da je Splošno sodišče s sklepi z dne 1. aprila 2011, Doherty/Komisija (T-468/10, EU:T:2011:133), Conneely/Komisija (T-469/10, neobjavljen, EU:T:2011:134), Oglesby/Komisija (T-470/10, neobjavljen, EU:T:2011:135), Cavankee Fishing/Komisija (T-472/10, neobjavljen, EU:T:2011:136) in McGing/Komisija (T-473/10, neobjavljen, EU:T:2011:137), kot očitno nedopustne zavrglo tožbe v zadevah, v katerih so bili ti sklepi izdani, ker so bile vložene prepozno.
- 66 Splošno sodišče je najprej v vsakem sklepu navedlo, da se pri pošiljanju tožbe v zadevi T-471/10 27. septembra 2010 ob 23.53 in ob 23.57 po luksemburškem času telefaks sodnega tajništva ni odzival, in je na podlagi tega ob upoštevanju povprečnega trajanja pošiljanja telefaks v zadevah Hugh McBride/Komisija (T-459/10), Boyle/Komisija (T-461/10), Flaherty/Komisija (T-462/10), Ocean Trawlers/Komisija (T-463/10), Fitzpatrick/Komisija (T-464/10), Hannigan/Komisija (T-466/10) in Murphy/Komisija (T-467/10) sklepalo, da bi bilo mogoče – tudi če bi telefaks sodnega tajništva normalno deloval – do polnoči, ko se je iztekel rok za vložitev tožbe, poslati le še tožbo v zadevi Gill/Komisija (T-471/10).
- 67 V teh okoliščinah Splošnemu sodišču ni mogoče očitati, da ni ustrezno obrazložilo odločitve, da je bila tožba v zadevi T-471/10 Gill/Komisija) vložena pravočasno.
- 68 Iz tega izhaja, da je treba drugo trditev in zato drugi pritožbeni razlog v celoti zavrni.
- 69 Zato je treba pritožbo zavrni.

Stroški

- 70 Člen 184(2) Poslovnika Sodišča določa, da če pritožba ni utemeljena, Sodišče odloči o stroških. V skladu s členom 138(1) navedenega poslovnika, ki se uporablja za pritožbeni postopek na podlagi člena 184(1) istega poslovnika, se plačilo stroškov na predlog naloži neuspeli stranki.
- 71 Ker so McBride in drugi predlagali naložitev stroškov Komisiji in ta s svojimi predlogi ni uspela, ji je treba naložiti plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je Sodišče (veliki senat) razsodilo:

- 1. Pritožba se zavrne.**
- 2. Evropski komisiji se naloži plačilo stroškov.**

Podpisi